

Rastie nové Slovensko

Slovensko — krajina nekonečných přírodních krás, krajina po stáročia pokorená a vykorisťovaná. Koľko básnikov vypsievalo jej zlať, koľko statočných srdc sa postavilo na obranu jej práv, koľko krvi jej najlepších synov vytieklo, kým sa začal písať rok 1945.

Ešte dnes, v domnienke, že Slováci stratili pamäť, sa mnohí na Západe pokúšajú falšovať dejiny a vyhlasovať predmníchovskú republiku za raj slovenského ľudu. S obľubou to hovoria zvlášť tí, ktorí Slovensku nepriznávali ani tie najzákladnejšie práva národa. A život? Kapitalisti rušili na Slovensku podniky a továrne, takže ľud Slovenska, pokiaľ nemal svoju chalupu a svoje pole, začal hladovať. Celé oblasti sa vyludňovali a stahovali sa do miest, kde bolo viac nádeje na obživu. Tisíce chlapcov z hôr odišlo za chleбом do Čiech, na Moravu a i ďalej do sveta, za more ľah vlastná krajina nemala pre nich chlieb.

To bolo a patrí to už nenávratnej minulosti.

Dnes Slovensko žije ináč. Ako svojprávny brat českého národa, s ktorým zdieľa jedno miesto v spoločnom socialistickom štáte. Tvár Slovenska sa k nepoznaniu zmenila. Vyrástli desiatky nových tovární, sídlisk. Spoločným úsilím Čechov a Slovákov dosiahlo Slovensko vo svojich dejinách doteraz nevidaného úspechu. Prvá päťročnica premenila Slovensko zo zaostalej agrárnej krajiny na krajinu priemyslovu po-nohospodársku.

Ako sa menila tvár Slovenska, ukázu nám najlepšie čísla. V roku 1937 bol podiel priemyselovej výroby na Slovensku oproti po-nohospodárskej na 36 %. V roku 1953 už vzrástol na 67 %.

Dnešný slovenský priemysel je 4,5-krát väčší ako bol v predmníchovskej republike v roku 1937. V krajine, kde kedysi ľudia nemali prácu, je dnes nedostatok pracovných síl.

Oravský a kysucký kraj. To boli kraje, ktoré kedysi zaznamenávali najväčší počet vyštahovalcov. To boli miesta, kde sa ľudia musili učiť dreť, aby potom, s batohom cez plecia, mohli v českých krajinách peniať za kus chleba svoje výrobky. Dnes odišli ľudia neodchádzajú. Dnes pracujú vo svojich továrňach. A ak opúšťajú svoje domčeky, tak len preto, že ich vymenili za byty v moderných domoch.

Slovenský národ sa rozhodol po vyhnaní hitlerovcov pre utvorenie spoločného štátu Čechov a Slovákov. Pritom správne pochopil, že len ľudovo-demokratický štát môže byť základňou opravdovej rovnoprávnosti, bratstva a úprimnej spolupráce obidvoch národov.

V dvojročnom pláne sa investovalo na Slovensko 31,7 % celkovej čiastky štátnych investícií. V priebehu dvojročnice sa presunulo na Slovensko z českých krajov 337 závodov a výrobní. Priemyslová výroba sa v rokoch 1947—1948 zvýšila o 62 %.

K oveľa rozsiahlejším zmenám v hospodárskej a sociálnej skladbe Slovenska došlo v období prvej päťročnice. V tomto čase sa postavilo na Slovensko 125 nových závodov a ďalších 109 priemyslových závodov sa podstatne rozšírilo. Počet zamestnancov v priemysle vzrástol v prvej päťročnici o 54 %, v stavebníctve o 36 %.

Ak v roku 1955 činila priemyslová výroba v celej ČSR nie celý dvaaplnásobok priemyselovej výroby roku 1937, tak len na Slovensku za ten istý čas sa výroba zvýšila 5,4-krát. Podiel Slovenska na celkovom objeme investícií činil v roku 1955 27,9 %.

Odstránila sa zaostalosť dediny. Rýchlym zavádzaním moderných agrotechnických a zootechnických metód, rovnako tak rýchlym rozvojom mechanizácie sa značne zvýšila poľnohospodárska výroba. Priemerné hektárové výnosy obilnín sa zvýšili o 25 %, takže už dnes sú, okrem Nemeckej demokratickej republiky, vyššie ako v ostatných ľudovodemokratických krajinách.

Na Slovensku pracuje dnes veľa počet vysokoproduktívnych po-nohospodárskych družstiev, ktoré už vážne usilujú o dosiahnutie svetovej technickej úrovne.

Najvýraznejším svedectvom rozmachu slovenského národného života je rast vlastnej národnej inteligencie. V roku 1938 bola na Slovensku iba jediná vysoká škola. Dnes študujú slovenskí študenti na 12 vysokých školách a počet ich poslucháčov stúpol takmer sedemnásobne.

Počet lekárov sa oproti roku 1937 zvýšil dvakrát. Dnes pripadá jeden lekár na 871 obyvateľa. Do roku 1945 nejestvovali na Slovensku vôbec žiadne samostatné vedecké inštitúcie. Dnes pracuje Slovenská akadémia vied, ktorá má 53 vedeckých ústavov a laboratórií.

Rovnako tak kultúry rozvoj a vzostup životnej úrovne obyvateľstva znamenajú naozaj revolučné zmeny. Pracuje tu na 5000 súborov a krúžkov ľudovej tvorivosti. Kultúrnemu rastu Slovenska napomáha intenzívna elektrifikácia obcí. Počet obcí zapojených na elektrickú sieť sa v porovnaní s rokom 1937 zvýšil takmer o trojnásobok. V roku 1953 zaviedli telefón do poslednej obce. Pred začiatkom päťročnice malo telefón len 50 % obcí. Počet rádiokoncesionárov vzrástol zo 85.000 v roku 1937 na 416.000. Počet kín zo 196 na 1000. V krátkom čase, po budovaní televízneho vysieláča v Bratislave a neskôršie i v ďalších krajinách, dostane sa i do zapadlých slovenských dedín televízia.

Taký je a bude bohatší život slovenského ľudu.

Odmítli pracovať proti zájmom své vlasti

Během měsíce října se vrátili do ČSR na základě amnestie president republiky další desítky našich občanů. Vrátili se zejména z NSR, Francie, Anglie, Rakouska, Kanady a Španělska. Přijeli a se svými rodinami a v současné době již pracují v různých krajích v povoláních, která si zvolili.

Je mezi nimi na př. V. Spáčil, který přišel z NSR s manželkou a čtyřmi dětmi, S. Brožovský, který se rovněž vrátil s rodinou, a mnoho dalších. Ze Španělska přišel do vlasti J. Dušek, který odešel studovat do zahraničí teologii. Ani v Anglii, kde se zdržoval nejprve, ani ve Španělsku mu však nebylo umožněno dnostudovat. Byl odkázán na pomocné práce v klášteře.

Mezi navrátilci jsou i osoby, které oznámily našim úřadům, že v zahraničí je získávaly nepřátelské špiónážní rozvědky do svých služeb proti naší vlasti. Řídící orgány západních špiónážních služeb chtěly využít jejich bezdružného postavení v lágrech k provádění podvratné činnosti na území ČSR.

O těchto zkušenostech hovořil na př. navrátilce K. Špička, M. Forchheim, T. Adamec. Jiný z navrátilců, M. Jinaček, hovořil o tom, že musil pro velkou bídu, v níž se jako uprchlík ocitl, přijmout spolupráci s americkou špiónážní službou. Byl zamestnán nějakou dobu v úřadovně CIC v Amberku a Weidenau.

Výbor pro zabezpečení osob, které se na základě amnestie vrátí do ČSR, dostává denně řadu hlášení od našich zastupitelských úřadů v cizině se žádostmi dalších čs. občanů k návratu do vlasti. Žádosti jsou rychle vyřizovány.

Z MĚLNICKÉ SKÁLY

Mělník a jeho stráně... Ten kraj se připomíná již na samém úsvitu doby, kdy se u nás začala pěstovat vinná réva. Ve zdejší obzračné najde obraz, jak milostiv kníže Václav s babičkou Ludmilou lisují vinné hro-ny. To ještě dávno zámek na opukovém návrší a stihlý prst gotické věže se nevedel na širokou, opévanou rovinou pod řířem. A jiný obraz, tentokrát namalovaný básníkem, si připomeňme: první dva, kteří se upili u dubového stolu — krále Karla IV. s Buškem z Velhartic — jimž mělnické stráně daly ochutnat první víno z burgundské révy, to víno, jež je »prv trpké, ale milé zas«. Tehdy začala sláva mělnického červeného...

A znova přelčtíme staletí. Tento obraz známe již my sami: mělnické vinobraní. Zde má jednu zvláštnost, a to tu, že je dvojího druhu. O tom prvním vám může vykládat kdekd. Jen letos, 22. a 23. září, zde na tradičním vinobraní bylo sto tisíc návštěvníků. Veselo bylo na mělnickém náměstí pod starodávným loubím s provisorními vinárnickými, při těch červených a bílých Ludmilách, ryžlinku nebo proslulém šampaniském, o němž znalci tvrdí, že si nijak nezdá s výrobky kraje, který tomuto druhu vína dal své jméno. Avšak vinné hro-ny z mělnických vinic o vinobraní obvykle nikdo neochutná. Proč?

Zdejší vinice spadají do nejsevernější strany naší vinorodé oblasti. A tak to druhé — opravdové — vinobraní obvykle začíná až v druhé polovině října. Tehdy, když slunce hro-nům již víc sladkosti nepřidá, přichází do mělnických vinic skupina asi osmdesáti žen. Shybají se ke keřům, ro-hrnují šustící žlutocervené listy a kbelíky se rychle naplní temněmodrou oviněnou révou.

Skončil den vinné révy a začíná její noc, noc v tichu temných sklepů, kde probíhá ten podivuhodný proces kvašení, čištění a zrání. A když noc přešla a víno se rudě a zlatě zajiřkí v poháru, nám všem jistě již napadlo, že to slunce, které réva uštěbávala po měsíce na stráních, z ní nyní opět vychází...

Ale nejen slunce. Z jedné mělnické čtvrti, zvané Pšovka, vede do svahů pod kopcem Chloum-kem bílá kamenitá cesta. Po obou jejích stranách lemuji starobylé opukové zdi vinice se stejné starými názvy. — »Siro-tičin«, »Vraždička«, »Klamovka«, »Stará«. Kolíky, k nimž se réva upíná, jsou však nové a jednotlivé keře jsou široce rozestaveny, aby jimi mohl projet kulturní traktor nebo postřikový stroj. Obnovené vinice. To je charakteristický rys mělnického vinařství.

Když do těchto míst přicházejí lidé

před osmi lety, nebyli na vinicích, ale na polích — rostlo zde obilí, vojteška. Někde púda tečla lahem. Za války vinohrady pustly, neobnovovaly se. Ze 130 ha jich zbylo kolem dvaceti hektarů...

V roce 1948 začala tato místa znova ožít. Přeoraná půda krátce odpočívala — připravovala se na příští úrodu. Hloubily se rigoly. Mnoho další vytrvalé práce předcházelo tomu, než se drobné úponky začaly ovíjet kolem kolíků. Od těch let přibýlo mělnickému vinařství již více než 50 ha nových vinic. Zamestnanci státního statku Mělník jsou asi uprostřed této práce. Za sedm osm let bude mít mělnické vinařství opět oněch 130 ha vinic.

A tak v těchto dnech začala ve starých zdech sklizeň. Každým rokem jsou sbírky delší a delší, protože vždy po prvé »zarodí« nové čtyřleté a pětileté vinice. Ale ani po oněch osmi letech rozvoj mělnického vinařství neskončí. Vždyť na těch stráních, zhlížejících se v hladině Labe, je na 300 hektarů oně vápenné půdy, která má vzácnou schopnost rodit ušlechtilou révu.

... A tedy nejen slunce je třeba vidět ve skleně vína. Je v něm hodně práce, od časného jara až do zimy, v něm ožívá staletá výrobní tradice.

Ale což jde o výrobu? Je mnoho těch, kteří tvrdí, že víno s dokonalou chutí, barvou a vůní může vzejít jen z rukou umělce... Na Mělníce takové dělají. Připijme na zdar jejich díla! jh.

Krásný pohled na poděbradský zámek, ze kterého přišel na český trůn král JIH.

Od těch, kdo se vrátili

Vám, kteří jste dosud na vyhách, kteří si denně kladete otázku, zda se vrátit či zůstat, kteří jste zmítáni pochybnostmi, nejistotou a současně touhou a steskem po domově, vám všem jsou adresovány následující dopisy. Psali je ti, kdož se rozhodli skoncovat navždy se životem utečenců a vrátit se tam, kde jediné je jejich místo — domů, do vlasti, k rodině, k spokojenému životu. Čtěte pozorně jejich slova a hluboce se nad nimi zamyslete. Možná, že právě tyto dopisy přispějí k vašemu konečnému rozhodnutí.

Děkujeme — nezklamali jste nás

Naši čtenáři se již v předchozích číslech »Hlasu domova« seznámili s příběhem Eduarda Gondeka, který se před půl rokem vrátil po deviletém pobytu ve Velké Británii zpět do vlasti. Usadil se s manželkou a dcerkou v Mostě. V těchto dnech jsme od něho obdrželi dopis, ve kterém podrobně popisuje svůj nynější život.

»Nový, šťastnější a spokojenější život jsme začali« — píše. »Za šest měsíců ve vlasti jsme už dál než za devět let v Anglii. Brzy po mém návratu mi byl přidělen krásný rodinný byt — dvoupokojový s kuchyní a příslušenstvím. Je to jeden z těch nejmódnějších a nejdokonalejších typů, jakých se všude u nás staví tisíce. Ústřední topení, tekoucí horká voda celý den, moderní plynová kamna — zkrátka, je to to typ bytu, jímž v Londýně říkají: luxurions flats — luxusní byty. K zakoupení nábytku mi byla poskytnuta státní půjčka ve výši 10.000 Kčs na nízký úrok a výhodné splátky.

Původně jsem před svým odchodem pracoval na úseku zahraničního obchodu. Po mém návratu jsem se přihlásil o zaměstnání na ministerstvu zahraničního obchodu. Poněvadž v té době nebylo žádné vhodné místo volné a já jsem nechtěl čekat, odhodlal jsem se nastoupit práci v hornictví. Šel jsem do toho s chutí a teď se mi na šachtě tak líbí, že už ani nepomýšlím na změnu, třebaže mi nyní bylo přislíbeno vhodné umístění v zahraničním obchodu. Zaužil jsem se rychle a tak už od 1. srpna pracuji v úkolu jako choďbař. Od 1. října jsem členem kolektivu rychlorazbě Simona (jeden z nejlepších v severočeském revíru). Můj plat bude nyní převyšovat výsoko 2000 Kčs. Nyní po nové úpravě nemocenského a penzijního pojištění, kdy horníci byli zařazeni do 1. třídy a jejich pense v 55 letech dosahuje už 90 % průměrného platu, skutečně nepomýšlím na odchod z tohoto oboru.

I v hornictví si mohu použít svého vyššího vzdělání. Po tříleté práci v hlubině a šestiměsíčním školení v důlní škole se mohu stát důlním, případně později naddůlním. Nezmíním jsem se ještě o dalších výhodách, jako je dovolená, deputátní uhlí a dřevo. Poněvadž mám v bytě ústřední topení, proplácí mi šachta uhlí i dřevo. Mám do roka 35 dní dovolené a k tomu ještě nyní případně 13 volných sobot v roce. V hornictví totiž máme místo šestihodinových sobot vždy jednu volnou sobotu po každých 23 odpracovaných směnách.

Nedivte se, když vám napíši, že moje manželka je velmi spokojená. V obchodech jsou plně reguly. Naše dceruška Jeanetka, které bude v prosinci 7 let, a navštěvovala už půl druhého roku anglickou školu, si na Londýn ani nevypo-

me. Bydlíme na úpatí Krašňehor, do lesa to máme 10 minut. Každý den po smění jsem ji musel zavést do lesa. Poněvadž široko daleko kolem Londýna lesy nejsou, jen umělé vysázené parky, říkala mi, že ji to v Československu připadá jako v pohádce. Nyní už chodí druhý měsíc do pěkně moderní školy, kterou nám zde v blízkosti vybudovali, a umí plynule česky.

A nyní všeobecně na adresu těch, kteří by se chtěli vrátit do vlasti a nemohou se v důsledku nepravdivé propagandy rozhodnout: Doma ve vlasti je úplná svoboda a volnost. Navrátilci jsou ihned po návratu postaveni na rovní ostatním občanům. Práci si může občan najít a zvolit podle své vůle. Je tomu právě rok, co jsem začal dostávat v Londýně proá čísla »Hlasu domova«. Nejprve jsme s manželkou uvažovali a pak jsme se šli poradit na »právní místo: československý zastupitelský úřad v Londýně. Tam nám bylo vše řádně vysvětleno, tam nám poradili a pomohli. Rozhodli jsme se, že se vrátíme domů, zpět do vlasti. Odvolali jsme britské státní občanství, o které jsme měli zážádání. Vypravil jsem napřed manželku s dcerkou, dal jsem výpověď ze zaměstnání i z bytu a vyřídil jsem si převod penzijního pojištění z Anglie do Československa. Šel jsem nejnepatřlivěji věci a za pět týdnů jsem rodnou ná sledoval.

A nyní po šesti měsících ve vlasti? Už jsme téměř zapomněli, že jsme byli devět let v zahraničí. Není lepšího místa jak domov, zůstať když tímto domovem je naše krásná vlast: Československo. Nakonec chci poděkovat jménem svým i své manželky redakci »Hlasu domova« za morální pomoc, danou nám v cizině povzbuzujícími články. Děkujeme — nezklamali jste nás.

Našli jsme pravý domov

V červnu letošního roku přijela do Československa, jako první z Venezuely, rodina Bohumila Bačkovského, která žije dnes v Ledči nad Sázavou. Odtud jsme od Bohumila Bačkovského obdrželi dopis, kde mezi jiným píše:

»Přijměte srdečný pozdrav a poděkování za vše, co jste pro nás učinil. Jak ote, jsme jedním z prvních navrátilců z Venezuely. Vcelku jsem tam žil dobře, (Pokračování na str. 3.)

Krátce z domova

* **Plavecký stadion** v Praze. V Praze-Podolí bude postaven plavecký stadion a hledištěm pro 8000 diváků. Další plavecký stadion bude postaven v Dejvicích.

* **Jako lidský zrak.** Výzkumný ústav pro vakuovou elektrotechniku v Praze vyvinul anemnet elektronku pro televizní kamery, jež reaguje na světlo se stejnou účinností jako lidský zrak.

* **Další přehrada na Vltavě.** Na Vltavě u Kamyka bude postavena přehrada, jež bude sloužit k vyrovnávání od-toku vody z přehrady u Orliku.

* **Pro návěťevnyky Beskyd.** V Beskydech se připravuje stavba dvou hotelů a lyžařského vleku na severních svazích Radhoště.

* **Staré a nové důchody.** Průměrná výše nové přírůvaných důchodů činí letos 520 Kčs měsíčně u zaměstnanců kromě horníků a 1150 Kčs u horníků. Podle nové úpravy vzroste výše nové přírůvaných důchodů zaměstnanců na 680 Kčs měsíčně.

Zmatky mezi sociálně-demokratickými vůdci

Po rozkladu v Radě svobodného Československa následuje nyní také rozklad mezi bývalými funkcionáři bývalé sociální demokracie. Důvodem je (stejně jako před tím v Radě) boj o existenci a o dolary. Funkcionáři, dosud formálně spojení v t. zv. ÚVV čs. sociální demokracie v exilu se sídlem v Londýně, podezírají jeden druhého ze zrady jakési pomyslné »strany«, obviňují se z neschopnosti, z rozblácení, z korupce...

Cití ale, že F. NĚMEC, který bez vědomí londýnského ústředí (asi jako ukázněný člen jednotného ÚVV) založil 17. března vlastní vedení sociální demokracie v USA, má nějakou oporu — dolary. Proto s ním BERNARD, HOLUB a další jednají velmi šetrně a poplávají sluchu NĚMCOVĚ zdrcující kritice MAJERA. Čekají, že NĚMEC na ně také vzpomene nějakým centrem od PEROUTKY.

Zahradník MAJER je pro ně vyřízen. A tak jdou s tím, kdo má peníze. Socialistická internacionála prý dává málo, za rok jen tolik, kolik dává americký Výbor pro svobodnou Evropu jiným skupinám za měsíc.

Je to vůbec komická situace mezi těmito »representanty sociální demokracie strany v exilu«. Reprezentují pouze sebe — a ještě špatně. Hádají se, kdo je nejrepresentantnější reprezentant, jestli MAJER, zahradník a alkoholik v USA, nebo NĚMEC v USA, nebo Bernardův a Holubův ÚV v Londýně, či

Vilím a jeho přátelé. V Londýně je ÚVV, v USA je NĚMCOVO vedení. Které je to pravé? V Londýně vychází časopis »Demokracie a socialismus«. Je tento plátek listem »strany«, nebo je jím Bulletin, který vydává NĚMCOVO vedení v USA? (Mají také své »odborné«, složené z neslavně známých odborářů, typu Arno HAISE v Paříži, známého svým služebníkováním říšskému protektorovi za okupace.)

Tento Bulletin je v některých směrech pozoruhodný. Především má stejný papír jako Peroutkovo České Slovo vydávané za peníze amerického Free Europe Committee. Slyšeli jsme, že Bulletin, vydávaný redakcí radou NĚMCOVA nového ÚVV v USA, platí také PEROUTKA.

Moc se nám v tomto čísle líbí »základní« články F. ŠVEHLÝ. Je to »velký« politik, jen co je pravda! Ví napřed, jak to v ČSR teď bude. A protože je »prozíravý«, přišel »už« také na to, že »... exil... dosud nesplnil očekávání a... hrozí proměnit se v boj jednoho proti všem«. A protože tomu NĚMEC se ŠVEHLOU chtějí »zabránit«, rozhodli se bojovat proti ostatním sami a 17. března 1956 postavili do »... reprezentace strany soudruhy, nezátžené politikou strany během a po druhé světové válce až do dnešního dne«. Vytvořili si sami vlastní orgán, nazvaný »Pracovní sbor bývalých činníků čs. sociálně demokratické strany dělnické«.

Upoutala nás »šikovnost« NĚMCE a ŠVEHLÝ, kteří bez vědomí londýnského

ÚVV založili svoji sociálně demokratickou organizaci a aby se zajistili před jinou konkurencí, prohlásili ve svém »programu«, že musí být nyní »zamezeno samostatnému vystupování a tvoření skupin«.

Ale vypadá to, že i v tomto směru zůstane jenom při jejich »zbožném« přání. Nechceme celou tu komedii bývalých sociálně demokratických funkcionářů rozebírat. Lehtá to bránice.

Bývalou hlavu strany, svého kompařona MAJERA, hodili přes palubu, když to prohrál v »Radě svobodného Československa« s PEROUTKOU. NĚMEC je dnes na koni a ostatní se ho bojí. Je jedním z hlav asi pěti hlavních skupin sociálně demokratických funkcionářů v exilu, kteří se mezi sebou rvou. A kolem nich se rvou ti menší.

Všichni jsou otrávení situací a poměry v »exilu« a neví, co dělat. Je jich pár a mají dva ÚVV! Který je ten pravý? Mají dva, tři »programy«, nebo jeden? Který? Mají dva tiskové orgány »strany«, který z nich je pravý? Od koho dostali peníze? Od Socialistické internacionály, nebo od »Výboru pro svobodnou Evropu«?

A tak musíme jen souhlasit s dalším, »základním« článkem v dubnovém čísle Bulletinu: Že Jarmilka PACHLOVÁ je světlým bodem exilu, protože na ní při jejím krasobruslení svítí světlo — a že bude tímto světlým bodem »exilu« tak dlouho, dokud bude moci bruslit.

Zabezpečení našich pracujících v nemoci

Psali jsme již v Hlasu domova o tom, že od 1. ledna 1957 vejde v Československu v platnost nový zákon o národním pojištění, který znamená další významné zlepšení pro pracující v nemocenském pojištění a důchodovém zabezpečení. Jak velké je toto zlepšení a o čem je to naše občany postaralo v době nemoci než v kapitalistických státech, to nám nejlépe ukáže porovnání s nejuspěšnějšími kapitalistickými státy, jako jsou USA, Švédsko, Švýcarsko a pod.

Jak je to s nemocenským v Československu

Vezměme si za příklad našeho dělníka, který je ženatý a má jedno dítě, a jeho čistý výdělek za měsíc (to, co dostane na ruku) je 1134,80 Kčs. Dělník je zaměstnán 11 let. Když onemocní a bude vyřazen z práce, dostane na př. za 30 dní nemoci 995,35 Kčs, protože jeho nemocenské činí v prvních třech dnech nemoci 70 procent čistého výdělu a za každý další den dostane 90 procent svého čistého výdělu.

Dostává tedy nemocenské již od prvního dne své nemoci až po dobu jednoho roku. Zaměstnanec, který onemocní tuberkulózou, může dostávat nemocenské po dobu dvou let. Pak je mu vyměřen invalidní nebo starobní důchod. — Dále je u nás samozřejmostí, že léčení, ať doma, či v nemocnici, v sanatoriu, nebo v lůžkách je zdarma a rovněž všechny léky dostáváme zadarmo.

Srovnáváme

Ted se podívejme, jak je na tom dělník v USA, který je pro nemoc vyřazen z práce. Jak známo, v USA nemocenské pro zaměstnance prakticky neexistuje. Podle oficiálních pramenů, které zde máme k dispozici, dostávají nemocenské jen železničáři. Dělníci pracující v průmyslu a v obchodu mají nárok na nemocenské pouze ve čtyřech státech (California, New Jersey, New York a Rhode Island). A pochopitelně — musí si ze svých peněz platit lékaře i léky.

Ve Švýcarsku rovněž není všeobecné povinné nemocenské pojištění. Toto bylo zavedeno pouze ve dvou kantonech (Bale-Ville a Grlson).

Nemůžeme pochopitelně vůbec o soukromém pojištění u nějaké pojišťovny. To v porovnání s nemocenským v Československu nemůže přijít v úvahu, protože u nás na nemocenské nic neplatíme a veškeré peníze, které dostávají zaměstnanci v nemoci, jsou ze státní pokladny.

Ve Švédsku jsou pojištěni jen zaměst-

nanci s nejmenším ročním příjmem 1200 švédských korun. Nemocenské mají základní a doplňkové, které je však jen pro ty, kteří mají větší příjem. Dávky v základním nemocenském pojištění jsou jednotné a činí 3 švédské koruny denně. Doplňkové nemocenské činí od 1 do 17 švédských korun. Při tom osoby starší 67 let a důchodci mohou dostávat nemocenské nejdéle 90 dní.

*

Stačí již příklady, které uvádíme? Vybrali jsme kapitalistické státy s nejvyšší životní úrovní — USA, Švýcarsko, Švédsko. Porovnávali jsme i oficiální údaje u jiných států. Ať jsme však hle-

dali jak chtěli, nikde v žádném kapitalistickém státě jsme nenašli, že by dělník v době své pracovní neschopnosti pro nemoc dostával 90 procent svého čistého výdělu od státu, bez placení pojistného, jako je tomu u nás.

Tak vidíte, pravdu nelze ukřičet, přelhat, zterorisovat. Prostá fakta zde mluví jasně v náš prospěch. Nevěřte, když vám tam na Západě někdo namlouvá něco o komunistické propagandě. Sami se můžete přesvědčit, že pravdivé skutečnosti a údaje o životě v Československu samy agituji, samy propagují. Předložili jsme vám fakta k porovnání a vy si již uděláte sami svůj vlastní úsudek.

-ži-

Světově známé slovenské lázně Sliač

Mají namířeno i na starousedlíky

Předáci různých politických skupin v emigraci zkoušejí všechny možné prostředky, jak působit i na starousedlíky. Chtějí je zaplést do své hry. Sledují při tom dva směry: za prvé chtějí docílit, aby se otevřely tobolky starousedlíků k podpoře »činnosti« t. zv. exilových skupin. A za druhé je chtějí zkat k přímé spolupráci proti Československu.

Víme velmi dobře, že mezi starousedlíky je drtivá většina lidí, kteří odcházeli za hranice, protože doma nemohli najít obživu. Kolik jen takových lidí odešlo za oceán — do Ameriky, do Kanady, do Austrálie, do jihoamerických zemí! Převážný počet těchto lidí si však i přes dlouholeté odloučení od rodné země zachoval stále živé pouto s vlastí. Vzpomínají na ni, chovají v paměti písně, které je učili kdy si matky a učitelé...

Nicméně dlouholeté odtržení od starého domova a soustavný vliv zahraničního tisku a rozhlasu, nepřívětivé referujícího o našem novém životě, způsobují, že v mnoha otázkách se tyto poctiví lidé nedovedou bezpečně a správně orientovat. A na to sázejí naše špičky.

Kromě toho jsou však i mezi starousedlíky lidé smýšlející zpátečnický. A

ti se mají stát prvním odrazovým můstkem, odkud chtějí exilové zkrachované přenést svou působnost a svůj vliv do dalších kruhů starousedlíků. S tímto úmyslem pořádají exilové předáci mnoho nejrůznějších podniků — přednášky, besedy, sbírky, výstavy atd. atd. Tam všude se vytvářejí »sensační« ohlasy, odtud se mají šířit kletvy dále. A na druhé straně se tu do nebe vynášejí všechno, co se podniká proti Československu, jako čin pro podporu »demokracie«, jako něco, co má »spasit« přý ujařmené a zotročené obyvatelstvo naší republiky.

Tak nedávno vynášeli jako něco vznešeného balony »Svobodného Evropy« na výstavě v Plzeňském parku v Chicagu, ačkoli je všeobecně známo, že tyto balony s výbušnou náplní nosí zároveň s hloupými letáky, kterým se u nás tak jako tak každý jen směje — i těžká zranění a smrt. Při té příležitosti však na t. zv. IV. československém dnu vybízel řečník prof. Hlavatý krajanů a starousedlíky k výzvědné činnosti proti ČSR. Ať tento záměr odíval do jakkoli »jemných« slov — nemohl jej nijak zakrýt. Právě tam také toto:

»Kdyby nám starousedlíci pomáhali shromažďovat zprávy, které získají jak soukromě, tak v tisku, a odevzdají je Národní radě a kdyby nám dovolili, abychom těchto zpráv použili, s pomohli nám je analyzovat.

»Vysvědčení« předákům »exilu«

Mezi utečenecké tiskoviny přibývá další: VITR — NEZÁVISLÝ HLAS UPRCHLÍKŮ Z ČESKOSLOVENSKA. Prvé číslo plete, pokud jde o zprávy z republiky, páté přes deváto. Ale pohled do »exilových« řad a na situaci uprchlíků má správný.

Tak v poznámce: »Zvolili jsme svobodu — podívejte se dovnitř« se žaluje na předáky: Jsou důkazy, že hrstka v blahobytu žijících lidí neodpovědně prodlužuje bídu a utrpení tisíců.

Na jiném místě se tyto důkazy přináší: 45 000 dolarů na výlet do Evropy. — V Strassburku (Francie) zasedala koncem dubna také delegace Komitétu porobených národů, ve které byli dr. Štefan Osuský, dr. Petr Zenkl a dr. Procházka z Rady svob. Československa. Naklady 15členné delegace, včetně štydenního pobytu ve Strassburku, činily »malé« — 45 000 amerických dolarů. Tito pánové byli přitom pouze jako pozorovatelé a měli za úkol dostati se do styku s cizími diplomaty. Debatovno se, popíjelo se a luxusně se jedlo, avšak... Kolika chudákům, nemocným a dětem mo-

hlo být za tyto vyhozené peníze pomoheno?

Tak se ptá VITR. Odpověď na všechny tyto kejkly »předáků«, kteří myslí jen na své dobré bydlo, plnou kapsu a nacypané břicho, dává žádost redakce, která zní: Máte doma obnošené šatstvo? — Pomůžete nám zde v Evropě, když nám pošlete pro vás nepotřebné věci. Jistě máte doma pohozené starší kalhoty, košile, kabát, sukni, dětské věci, knížky, hračky. Každá maličkost najde zde vhodné uplatnění... Kdo z vás chápne, pomůže zmírnit bídu nešťastných krajanů...

Tak vda, uprchlíci! Myslí si někdo z vás, když jste šli hledat štěstí jinam, že na vás bude nutno doslova žebrať? A to ani nemluvíme o poměrech v lágrech.

Dobříli vás krutě zaprodání »předáci«, když vás lákali von. Zlatem, co se pro vás musí shánět i obnošené kusy oblečení, páni si ovšem hodují a strkají do kapsy mastné apunáže. Jak dlouho to budete ještě trpět? Následujte své kamarády, kteří se už vrátili domů a zbavili se ponížení a útrap.

-hd-

Jsou duše různé...

Každý má jinou povahu. Paní Františka Synková, která píše do Denního hlasatele v Chicagu, má duši nejspíše poetickou. Je proto ochotna dětem upravit pohádky a pověsti a různé zkazky. Pokud si dala za úkol udržovat tak v paměti krajanů české zvuky, národní písně, vlastenecké básně a podobně — bylo by to jistě v pořádku.

Ale horší je, že upravuje — aby se tak řeklo — »pohádky« i dospělým. A co že si to pro ně vymýšlí? Tohle: »Psal mi jeden holoubek, že tam (t. j. v ČSR — pozn. red. H. D.) není žádných žebřáků, jako bývalo dříve. To mu plně věřím. Co by také dnes vyžebrať, když je tam žorákem každý, kdo není komunistá?«

Jenomže to už není jenom tak nějaká neškodná pohádka. To je nejapné turzení a pomluva. Poetická duše paní Synkové snad nebere tak zle, když se její vyprávění neshodují právě se skutečností a pravdou. Ale může brát někdo vážně takovouhle »upravovánku«? Každý přece ví, že zdaleka ne všichni občané jsou u nás členy komunistické strany. A

chce snad pohádkářská povaha paní Synkové tvrdit, že všichni ti lidé jsou žebřáci? Je to zkrátka nesmysl. Tisíce a tisíce našich občanů žijí dnes lépe než dříve. A to jsme u nás teprve na začátku...

Avšak paní Synková je povaha složitější. Není to jen duše poetická. Je to také duše se smyslem pro osobní reklamu. Tak tvrdí, že bychom ji k nám přj a nepustili, a kdyby, tedy bychom ji přj u nás podrželi. Tady zřejmě paní Synková přehání svůj vřelý, chce se vyjádřit za osobu kdovíjak nebezpečnou naší lidové úldě. Proč tato reklama? Pravděpodobně by se paní Synková ráda nějak vyjádřila na výsluní — a tak na sebe upozorňuje maceartypice: To koukáte, jaká já jsem bojovnice!

Pohádkářka a reklamářka paní Synková je funkcionářkou sdružení »Věrní zůstaneme«. Jak je vidět, mohla by být také funkcionářkou sdružení pomlouváček. A ještě k tomu jen těch málo nadaných...

V. K.

Také »diskuse«

Do minulého čísla jsme již nemohli pro nedostatek místa zařadit odpověď na hrubý výpad Egon Hostovského proti »Hlasu domova«. Nedávno jsme totiž uveřejnili připomínku na adresu významného dirigenta Rafaela Kubelika. Bylo to ve spojitosti s jeho prohlášením k pozvání České filharmonie.

Smysl naší připomínky byl zcela jasný: ozřejmit Rafaelu Kubelíkovi, že takové prohlášení neslouží k dobru jemu, ale pomáhá nanejvýš různým našeptávačům, kteří těží z desorientace lidí žijících delší dobu za hranicemi.

Egon Hostovský se na to ozval ve »Svobodné Evropě« slovy, která připomínají všechno, jenom ne projev

spisovatele. A za toho se přece stále považuje. Nu, ponechme každému na vůli, jaký slovník si vybere. Pan Hostovský se rozhodl pro nadávky, za něž by se nemusel stydět ani hospodský rváč... Snad to považuje za polemiku. Nic tím nedokázal, leda to, čeho je schopen jeho »subtilní« duch.

Pan Hostovský se považuje za kovaného demokrata a rád připomíná definici, že »demokracie je diskuse«. Diskuse však má být vedena argumenty — a nikoli hrubými nadávkami. Leč argumentů se mu nedostávalo. To jej však nijak neomlouvá. My na oplátku nadávat nebudeme. A vyvracet nemáme co. Proto končíme tuto trapnou rozpravu.

abychom z nich mohli konstruovat strategii dalšího odboje, nesmíme by nám pomohl a byli bychom jim velmi vděční...

Což o ten vědek — tomu rádi věříme. Ale je třeba si uvědomit, čemu mají takto získané zprávy a údaje sloužit. Mají podpořit nepřátelskou špiónáž, mají ji dodat to, co potřebují ti, kdo chystají proti nám válku.

Je známo, že vysílání špiónů na naše území je stále nevýhodnější. Mnoho takových špiónů padne do rukou strážců našich hranic, sotva k nám vkročí. Jiní jsou zneškodnění zkrátka potom. Zkrátka, žádnému takovému špiclovi pšenice u nás nekvetě.

A tak teď mají starousedlíci a krajané pomáhat obstarávat informace, které nedokáží sehnat placení agenti...

A k tomu vyzýval pan profesor Hlavatý. A k ničemu jinému. Jen se dobře zamyslete nad jeho výzvou!

Avšak nejen takovouto cestou se má pomáhat špiónům. Má k tomu směřovat i zaslání balíčků příbuzným a známým do ČSR. Zasláním takových balíčků se na příklad zabývá americká firma Motion Picture Association Export v New Yorku. Je to tak zařízeno, že příjemce balíčku má potvrdit, že jej obdržel. Tu se sleduje to, aby byl za dodání balíčku jaksi povolenější a ochotnější. Takové potvrzení má být zámkou k dalšímu písemnému styku — a odtud má už být jen krůček k získání takové osoby k spolupráci — řečeno přesněji, k zprostředkování takových zpráv, o něž mají špiónážní místa v USA i jinde zájem.

Od písemného styku se má přejít k osobnímu.

Organisovaním soukromých balíčkových zášek s tímto určením se zabývá m. j. též agent americké špiónáže F. Vorel.

To je třeba si uvědomit. Prakticky nepřátel jsou lživé a není na prvý pohled vždy jasné, co se skrývá za zdánlivě nevinnou pozorností příbuznému ve »staré vlasti«.

Špiónážní centrály jsou ve své činnosti vynalézavé. Ne však tak, aby jejich špiónáží nebylo možno prohlédnout.

Jedním ze způsobů, kterým usilují o získání informací z ČSR, je i to, že působí na krajanů, kteří mají u nás příbuzné, aby je jeli navštívit a potom dodali zprávy, které špiónské organizace zařijí. Tak na příklad vedoucí uprchlického tábora v Glasenbachu (Rakousko) Koles slibuje za dodání takových zpráv 20 000 šilinků. Známý americký agent František Přemil vybízí občany rakouské národnosti, kteří u nás mají příbuzné, aby sem zajeli, a slibuje jim zaplacení všech výloh spojených se zájezdem — jen když oplátkou dodají špiónážní zprávy...

Máme za to, že je správné upozornit na to, čemu vlastně mohou sloužit starousedlíci a krajané, i když to třeba sebelépe myslí...

Jedno ovšem nám dále: poctivým lidem je cesta k patřičné otevřenosti. Navštěvy příbuzných u nás jim chceme umožňovat v ještě širší míře. V. K.

Dvakrát krátce

● Kolik se prodá cukru. V roce 1948 se v obchodech prodalo 206 000 tun cukru, loni už 304 000 tun. V tom není zahrnut cukr, který zemědělcům dostávají za dodávky řepy.

● Dosud největší pomaloběžný synchronní motor vyrobený v Československu byl v minulých dnech dokončen v Plzni. Motor má výkon 4100 kW, pro napětí 6000 voltů, s asynchronním spouštěním při plném napětí. Konstrukce je přizpůsobena pro těžké provozní poměry a práci ve výbušném prostředí.

KULTURNÍ VYSLANCÍ

Naše kulturní a umělecké soubory mají letos za sebou již velmi bohatou zahraniční činnost. Kamkoliv přijížděly, sklízely za své umění zasloužené úspěchy a získávaly naší zemi nové a nové přátele. Do konce roku chybějí už jen dva měsíce, avšak některé soubory mají před sebou ještě bohatý zahraniční program.

Zatím co členové početné skupiny souboru Lúčnica sklízeli pozoruhodné úspěchy na své cestě po Jižní Americe a pomalu se již chystají domů, připravuje se jiný slovenský soubor — SLUK — na cestu do opačné části světa. Navštíví na ní nejméně třicet zemí, převážně na Blízkém a Středním Východě. Tuto „cestu kolem světa“ zahájí soubor v Egyptě, odkud pokračuje přes Turecko, Sýrii, Libanon a Irán do Indie, Pakistánu, Indonésie, Burmy, Kambodže, Thajska a na Ceylon. Domů se slovenští umělci vrátí přes Řecko, kde své kulturní turné zakončí. Na zájezd, který potrvá asi dva měsíce, pojede 46 vybraných umělců — celý taneční soubor, jeden sólista, ženské sexteto a 13 hudebníků.

*

Z úspěšného zájezdu do Rakouska, Řecka, Itálie a Švýcarska se vrátil před nedávnem šestičlenný komorní soubor českých filharmoniků „Pro arte antiqua“. Hrál tam na historických nástrojích skladby českých i cizích mistrů ze

14. až 18. století a všude dosáhl mimořádných úspěchů. V Itálii dosáhl tento soubor přímo triumfu a tisk označil jeho výkon za světový. Ve všech zemích, kde soubor vystupoval, dostalo se mu nových pozvání pro příští sezónu.

*

Svůj zájezd po západním Německu končí v těchto dnech Česká filharmonie. Zastavila se tam po úspěšném turné Velkou Británií.

V Norimberku pozdravil Českou filharmonii zástupce vrchního starosty dr. Meisel. Řekl, že spatřuje v návštěvě čs. hudebníků další krok k dorozumění a sblížení českého a německého lidu, a vyslovil přání, aby se vztahy mezi oběma zeměmi prohloubily co nejvíce. Více než 1200 posluchačů odměnilo pak neutuchajícím potleskem výkon našeho prvního hudebního tělesa. Stejněho úspěchu dosáhla Česká filharmonie při svých koncertech v Kielu, Karlsruhe a v Mnichově.

Tyto úspěchy hodnotí kladně i západoněmecký tisk. Radí Českou filharmonii mezi nejlepší na světě a píše: „Kamkoliv dosud tento orchestr v Německu přijel, ať do Berlína, Düsseldorfu, Hamburku nebo Mnichova, přivedl německé obecenstvo z míry — naposledy znovu svým koncertem v Mannheimu, kde posluchači byli zcela očarováni. Celá koncertní síň stála v bouři neočekávaného, strhujícího nadšení.“

-Jls-

O novom živote Rok vo vlasti

Je tomu čosi vyše roka, čo sa po Drietome v Trenčianskom okrese rozletel chýr, že sa zo západného Nemec-ka vrátil Jaromír Blažej. Po troch rokoch prázdneho, beznádejného života ocitol sa pod rodičovskou strechou.

Keď sa rozhodol vrátiť, nebola to iba túžba vidieť matku a otca, alebo prebehnúť sa po známych stránkach. Útržok z novin o amnestii zapálil v ňom ohnien inakšej túžby, ako bola tá, ktorá ho odhna-ovala do západného Nemec-ka.

Tá prvá bola bezpráca a rýchlo zboatnatnúť, vykreslená zo slov fantastických románov, ktoré sa v mysli ani nie 18-ročného chlapca hravo premieňali na bohaté krásavice, na autá, vily s bazénom, alebo len praste na nejaké dobrodružné zážitky. Druhá túžba — domov — bola inakšia. Zatúžil po teplom ľudskom štásti v práci a v rodine.

Tolko už vedel, že takto štástie nemôže dosiahnuť ako utečenec. Tam, v utečeneckom tábore, na holých doskách lôžka, bez peňazí, človek rýchlo dochádza. Vrátil sa teda domov. Mal dobrú voľu veľkú snahu stať sa vážnym mladým človekom.

Nové, možno povedať celkom ozdravujúce obdobie začalo u Jaromíra Blažeja až potom, keď odišiel splniť svoju povinnosť, stať sa vojakom našej armády.

● Čs. turisti do sveta. Za deväť mesiaců letošního roku vypravil Čedok na zájezdy do ciziny 40.000 turistů. Do konce roku odjede na zájezdy ještě 10.000 až 12.000 osob. V příštím roce hodlá Čedok vypravit do zahraničí přes 80.000 turistů. Mezi turisty, kteří přijíždějí do ČSR ze západních zemí, vedou Francouzi. Měsíčně přijíždí z Francie na 40 turistických výprav.

Spočiatku sa jeho noví kamaráti čudovali, aký je vojak Jaromír Blažej mlčanlivý. Ak všetci sypali večer vizbie vtípy, on sa zvyčajne nezapojoil. Dlhšie trvalo, kým si začiel do knižnice, prezoral noviny a časopisy. Skúsil zapamätat si básne z vojenského života, ktorá hovorila o láske, ale inakšie, ako zvykol čítať. Až potom — po niekoľkých týždňoch — keď sa priznal, že pre neho je doma všetko nové, zaujímavé, si našiel kamarátov. Neraz od tých čias rozprával o troch rokoch svojho života, ktoré mohli byť pre neho také osudné...

Velitelia si ho väčšmi všimli a veľmi často s ním rozprávali o otázkach morálky, povinnosti a zodpovednosti. A teraz, po roku vo vlasti, by veru bývali kampaň Jaromíra Blažeja ani nepoznali. Vie sa rovnako srdečne veselo zabaviť, tancuje a spieva v krúžkoch, získal už niekoľko vyznamenaní za výbornú službu, za príkladné plnenie povinností. Stáva sa takým istým mladým človekom, ako ich je väčšina u nás. Dievčatá a dobrodružstvo ho už nelákajú. Teraz sa najväčšími teší, keď niečo urobí dobre, keď ho pochvália. Rok vo vlasti — a Jaromír Blažej sa naučil, čo to znamená urobiť niečo dobré aj pre druhých.

(Z časopisu Práca, Bratislava)

● Letecká doprava. V prvém pololetí roku přepravily Čs. aerolinie 104 tisíc osob. Nově byly otevřeny linky do Bruselu a do Currychu. Na přelomu roku se připravuje zahájení letů do Káhiry a podaří-li se nakoupit vhodné stroje, létala by letadla Čs. aerolinií v budoucnu i do Jižní Ameriky. Na lince do Moskvy se nyní začíná létat reaktivním letadlem TU-104.

Zpod Jižního kříže pod oblohu vlasti

Už je to hodně dávno, co se vrátil z Austrálie první uprchlík. Tehdy se chvá-ka. Je nejmladší ze sedmi dětí. V západním Německu prošel různými lágry. Koncem roku 1949 se dal najmout na práci do Austrálie. Přijel tam v dubnu 1950. Pracoval dva roky jako pomocný dělník a později jako jeřábník ve skladu stavebního železa. Potom strádal zaměstnání — jinak to tam zpravidla ani nebývá — ve sklárnách, v továrně na zpracování vlny, na jatekách a mražárnách v Melbourne. Usadit se natrvalo se mu nezdařilo.

Milan Forchheim (narozený 1929 v Praze) byl hýčkáný jedináček. Měl sice dobrou hlavu, ale studovat nešel a také v zaměstnání nikde nezakotvil. Roztěkáná povaha a vliv nepřátelské propagandy způsobily, že utekl.

Nejprve byl několik dní v Rakousku, potom přešel do západního Německa a

tam se u IRO přihlásil k vyemigrování do Austrálie. Neměl se, jak říká, zle — ale musil tvrdě pracovat. Byl pomocným dělníkem v elektrárnách, na plantážích a u železniční správy, prošel i jiná zaměstnání. Procestoval toho hodně: Novou Guineu, Novou Británii, Thursday Island, North Queensland... Ihned po vyhlášení amnestie jej rodiče vyzvali k návratu. Rád přijal, ale celý rok musel šetřit na cestu. Bylo to setkání radostné, ale neobešlo se bez slz. Opakoval, že se rád vrátil. A jeho matka k tomu dodávala: Co by hledal za štěstí venku? Je to přece pravuk národního buditele J. K. Tyla... Opravdu, co by tam mohl najít za štěstí? Teď se po sedmi letech rodina shledala.

* * *

V polovině dubna 1949 utekl z touny poznat svět Jiří Trupčich (narozený 1931 v Trojanovicích), syn obuvní-

Kratce o dalších navrátilcích

Karel Zákostelecký (nar. 1929 v Olty-ni na tábořském okrese) byl žákem obchodní školy v Plzni. Ale šitřitelé poplašených zpráv roztrousili, že škola bude zavřena a žáci prý budou muset jít do dolů. To osmnáctiletého chlapce polekalo a spolu s s nejasnými představy dobrodružství přivedlo k útěku do západního Německa. Dostal se do

lágru Regensburg, Wipperfurth a podobně. V dubnu 1949 odjel na práci do Francie. Pracoval v železárnách. Pak zase přešel hranice zpět do západního Německa, poseděl si za to 14 dní v Kalserslautern — a pak žil v Valce. Tam to nikam nevedlo, a tak podepsal verbíři do cizinecké legie. Výevik, shromážděný, Francie, Alžír — a nakonec Vietnam. Bojoval u Bagnu, Fuiaku, Nám Bnu a Nok Van, kde byl zajat lidovou armádou a poslán do zajateckého tábora u Kau Ban. Po skončení války byl odevzdán zpět na francouzskou stranu.

Po tříměsíční dovolené jej však čekaly znovu těžké chvíle: byl nasazen do bojů proti alžírským partyzánům u měst Mena, Batny, Marnia a jiných. Při automobilové nehodě byl zraněn na hlavě a vykonával pak strážní službu v Sidi Bel Abbes. Odtud jej poslali do Marseille a pak už byl propuštěn do civilu. Bylo to tak právě včas. Už toho měl po krk... Pracovat bude teď společně se svým otcem na jednom státním statku.

Od těch, kdo se vrátili

(Dokončení ze str. 1.)
ale domov to nebyl. Teď, po dlouhé době, jsem opět spokojen. Mám zase svůj byt, slušné zařízení, ústřední topení, koupelnu. Za to vše platím měsíčně jen 86 Kčs, což není myslitelná věc v Jižní Americe. Tam bych za takový byt platil nejméně 600 bolivářů, což je průměrná měsíční mzda dělníka. Pracuji v továrně na hospodářské stroje v Ledči.

Našemu chlapci se ve škole velmi líbí. V Caracasu se mu moc do školy nechtělo a zde se ani nemůže dočkat rána a má strach, aby nezaspal a nepřišel pozdě. Ještě jednou děkuji tímto panu prezidentovi za amnestii. Neboť vím, jakou cenu pro nás uprchlíky měla. Pomohla nám najít novou a pravou domov.

Vzkaz příslušníkům strážních oddílů

Posílá jim ho jeden z nich, bývalý sfc LSCo František Dufka, který se vrátil ze západního Německa ke své rodině do Československa. Žije dnes s manželkou a dětmi spokojeně ve Vítkově na Moravě. Napsal nám mezi jiným:

V květnu 1956 se oženl v Melbourne s australskou státní příslušnicí Gwendou, rozenou Nelsonovou, dcerou továrního mistra, která také pracovala jako dělnice. Jeho manželka přijela s ním do ČSR a požádala zde o trvalý pobyt. Jiří Trupčich je vyucený obchodní příručí a bude nejspíše pracovat znova v tomto oboru. Jeho manželka chce pracovat v továrně jako dělnice. Bydlet budou zatím u Trupčichových rodičů.

Jak je vidět, nevede se „apropokumec“ nejen že se lidé z Austrálie vraceli, ale jedou s nimi k nám i jejich rodinní příslušníci.

* *

To jsou krátké historie jen několika posledních navrátilců z Austrálie. Ale i tak je z nich vidět, že tam není pro uprchlíky zdaleka takový „ráj“, jak si mysleli.

Dobrodružné tužby nedaly spát také Josefu Frankovi (nar. 1929 v Návsi u Jablunkova). Byl jeřábníkem v ocelárnách, ale „rodokopy“ mu nasadily do hlavy myšlenku na rýžování zlata v Americe... A tak v říjnu 1947 (jako 18letý) utekl do západního Německa. Tam byl zadržen policií a odseděl si čtyři a půl měsíce za nedovolený přechod hranic. Pak byl v lágru Regensburg a Wasseraaltingen. Vyhlídka na touženou emigraci do USA sklaply, pořádná práce také nebyla — a tak se nechal naverbovat bývalým kapitánem čs. armády Anděrou z Moravy ještě asi s dvaceti uprchlíky do cizinecké legie.

Další cesta byla podobná jako často: Villingen, Kehl, Marseille, Sidi Bel Abbes... a po novém výeviku v Novlonu (Alžír) vietnamská fronta. Byl v operacích u Kvanam, Fajto, Futrak, Bana atd. I nějaké medaile si vysloužil. Také ovšem zraněn... Po čtyřměsíční dovolené v roce 1953 byl zarazen do kaprálské školy v Sidi Bel Abbes. Ale tam už toho měl dost a nechtěl podepsat další závazek. Za to musel pak dělat spucekna poddůstojníkem až do vypnutí původní služby. Po propuštění se dostal v Paříži do továrny Citroën, ale tehdy nervově onemocněl a musel se dlouho léčit. Všechno prostě na něj začalo doléhat. A když se dozvěděl o možnosti návratu, rád přijel...

Další cesta byla podobná jako často: Villingen, Kehl, Marseille, Sidi Bel Abbes... a po novém výeviku v Novlonu (Alžír) vietnamská fronta. Byl v operacích u Kvanam, Fajto, Futrak, Bana atd. I nějaké medaile si vysloužil. Také ovšem zraněn... Po čtyřměsíční dovolené v roce 1953 byl zarazen do kaprálské školy v Sidi Bel Abbes. Ale tam už toho měl dost a nechtěl podepsat další závazek. Za to musel pak dělat spucekna poddůstojníkem až do vypnutí původní služby. Po propuštění se dostal v Paříži do továrny Citroën, ale tehdy nervově onemocněl a musel se dlouho léčit. Všechno prostě na něj začalo doléhat. A když se dozvěděl o možnosti návratu, rád přijel...

Další cesta byla podobná jako často: Villingen, Kehl, Marseille, Sidi Bel Abbes... a po novém výeviku v Novlonu (Alžír) vietnamská fronta. Byl v operacích u Kvanam, Fajto, Futrak, Bana atd. I nějaké medaile si vysloužil. Také ovšem zraněn... Po čtyřměsíční dovolené v roce 1953 byl zarazen do kaprálské školy v Sidi Bel Abbes. Ale tam už toho měl dost a nechtěl podepsat další závazek. Za to musel pak dělat spucekna poddůstojníkem až do vypnutí původní služby. Po propuštění se dostal v Paříži do továrny Citroën, ale tehdy nervově onemocněl a musel se dlouho léčit. Všechno prostě na něj začalo doléhat. A když se dozvěděl o možnosti návratu, rád přijel...

Další cesta byla podobná jako často: Villingen, Kehl, Marseille, Sidi Bel Abbes... a po novém výeviku v Novlonu (Alžír) vietnamská fronta. Byl v operacích u Kvanam, Fajto, Futrak, Bana atd. I nějaké medaile si vysloužil. Také ovšem zraněn... Po čtyřměsíční dovolené v roce 1953 byl zarazen do kaprálské školy v Sidi Bel Abbes. Ale tam už toho měl dost a nechtěl podepsat další závazek. Za to musel pak dělat spucekna poddůstojníkem až do vypnutí původní služby. Po propuštění se dostal v Paříži do továrny Citroën, ale tehdy nervově onemocněl a musel se dlouho léčit. Všechno prostě na něj začalo doléhat. A když se dozvěděl o možnosti návratu, rád přijel...

VAREČKÁRSKY JARMOK

Toho roku je tomu tristo jeden rok, čo bol v Radvani po prvý raz jarmok. Bolože to slávy, pýchly, ba aj závlsti. Bystričania závideli Radvančanom, ktorých pan barón si až od samého cisára Ferdinanda vymohol povolenie vydržiavať jarmoky. Dlhú trvalú svadru pre jarmok a rodina Radvanských sa neráčila s Bystričanmi. Ján Radvanský si vymohol na tento jarmok povolenie od samého kráľa, ktorý pri tej príležitosti prišiel Radvani i titul kráľovského mesta.

Obyvatelia kráľovského mesta zhrdli, a — ako o nich praveli Bystričania — od radosti sa neupravali do kože. Výrobky, ktoré boli široko-ďaleko známe a chválili dobré meno radvanských hrebénárov, nožíkárov a súkenníkov, predávali sa už na domácom jarmoku. Nebolo treba s nimi chotáre merať. Prvé siatrky vyzerali navonok sice chudobne, ale zato združkú hýrili bohatstvom výrobkov. A ľudia sem chodili kupovať i predávať aj z veľmi ďalekého okolia.

Človek by sa ani nedorátal, čo všetko tu našli nároční kupci. Ponúkali sa domáce výrobky — remeselníci a iní živnostníci rozložili sa tu so svojimi tovarom. A nielen oni. Na okraji cesty stál ospený verčíkár, zarastený dedko planetať sa škriekajúcim paggajom na pleci. Vypicová cigánka veštica z dlane štástie i bohatstvo... A potom dlhý rad hladných, bedákových žobrákov, čo drnkali plačlivými hla-

som o almužnu. Z roka na rok bolo viac šiatrov na radvanskej ceste

Z roka na rok. A kým prišiel trisťročný...

Tohto roku tu boli stánky národných podnikov, preplnené najkvalitnejšími výrobkami. Po tristo rokoch prišli na jarmok ľudníčky, elektrické práčky, bicykle, motorky, šijacie stroje, moderné odevy, kvalitná vlna, tisíce metrov textílií, nariadených továr z našich novopostavených fabrik. Množstvo stánkov vitato návštevníkov. A hneď pri vchole stála informačná kancelária, odkiaľ ro hlasom vítali prichádzajúcich: všetkých, čo prišli nakupovať, i tých, čo si prišli iba oči popáť. Mladí bolo najviac. Dievčence sa smiali a vyškli, keď ich rozíhraní mladenci prenasledovali povestnými radvanskými varečkami.

A navečer je tu všadom pol svetla, ako to počul tu i tam medzi ľuďmi. A vari čosi na tom bude, lebo sú tu ľudia i zo vzdialených miest, ako sú Sahy, Prievidza, Levice, ba mnohí až hen z Moravy. A všetci kupujú.

Na viac sú obstaté bohaté stánky s textíliom. — Namerajte mi na jupku, tu, z toho zamatu... — Mne sem, z balóna pár metrov... Nevesty z okolitých dedín idú priam prehodit šiaty s ma'ovanými šľakovským riadom: — Prosím vás, nože mi pošlite tú miskú. Nie tú, támtu s tým tulipánom, — vyberá si nevesta z Hrochote. Predávajú ochotne vytiakne miskú s tulipánom

a predáva ďalej — s konvalinkami, ružami, fialkami, modrú, červenú, každému podľa želania.

Ružo je aj pri konfekcii.

Tak nakúpili mnohí. Výberu bolo. Na chvíľu sa postúto pri stánkoch s poľnohospodárskymi prebytkami, zájedlo sa domácke klobásky, otlilo sa cukrovaj valy i tureckého medu a šlo sa ďalej. Čo je tu kolotočový, zverincov a varietych vystúpení! Hudba vyhráva, že vlastného slova nepočul. Veselo, radostne...

A keď sa každý nadišal dosýta, keď pokúpil, čo srdce žia'alo, zamiešal sa do zástupu jarmočníkov, poberajúcich sa domov. Jarmok sa vyčaril, ale sa neskončil. Ešte zajtra i pozajtra, ved trvá tri dni! Zajtra prídu ďalší, aby videli, pokúpili a mohli povedať asi tak ako povedala tetka Pozdúchová, keď sa na ceste domov stretla s nevestou z Podlavíc:

— Ná, Marka, nakúpila si? — Tak, tetka, ako uvášte — smeje sa. — Ale budú mať detúčky radi! A vám sa jarmok ako videl?

— Jaj, nuž a prečo by sa mi nevidel? Ja, reku, že nebude na čo kuknúť a tof, už som od chodenia celá umolestovaná. Marka — pritiahla nevestu bližšie — a tie tietok... tie práčky si videla? To sú ti záranky! Alebo tie ľudníčky, šijacie ma'iny... a tej partéky čo bolo! — krútila hlavou. — Škoda, že moja mať nevidel, boli by oči otvárali... A. J. V.

NÁŠ KOMENTÁŘ:

K současným mezinárodním událostem

V uplynulých dnech se obrátil zájem světové veřejnosti ke dvěma zemím socialistického tábora — k Polsku a k Maďarsku. Nepřátelé myšlenky socialismu při tom rozjeli na plné obrátky svou propagační mašinerii a chrtili z ní spoustu pomluv a lží a zároveň i nadějí, které v sobě již dlouhá léta živí: Že se podaří alespoň některou zemi socialistického tábora strhnout s její cesty a nastolit v ní kapitalistický řád.

Polsko: Mezinárodní reakce se zklamala

Takové naděje se nepokrytě objevily v západním buržoasním tisku nejprve v souvislosti s vývojem událostí v Polsku, kde došlo ke změnám ve vedení Polské sjednocené dělnické strany, a kde její ústřední výbor zvolil svým prvním tajemníkem Władysława Gomułku-Wiesława. Ale brzy se na Západě dostali o silné rozčarování a zklamání. Ti, kteří doufali, že Polsko se dá na cestu protisovětské politiky, museli ke své veliké nelibosti konstatovat, že polská dělnická strana a vláda znovu potvrdily, že úhelatým kamenem jejich politiky zůstává spojenectví se Sovětským svazem a že jenom v úzké spolupráci s ním je možno vybudovat v Polsku socialismus. Za tento program se jednomyslně postavilo nejen třicetitisícové shromáždění ve Varšavě, n ale i promluvil Gomułka, ale všichni polský lid, který nyní nastupuje k plnění úkolů, jež před ním vláda vytýčila.

Maďarský lid před těžkým zápasem

Zatím co se píšou tyto řádky, není situace v Maďarsku ještě definitivně vyjasněna. Fakt je však ten, že přechod ke koalici systému, který dává buržoasní volnost, aby politiky organizovala svou základnu, znamená vážné ohrožení cesty socialistické výstavby v zemi.

Je těžko na tak omezeném prostoru rozehrát maďarské události. Stručně lze říci aspoň toto: V důsledku chyb a nejednotnosti dosavadního vedení maďarského státu se projevila v životě země řada hospodářských potíží. Část občanů, zejména mládež, se domnívala, že

cesta k řešení je v demonstracích. Avšak k pokojným demonstracím se přitřely kontrarevoluční živly a změnily je v ozbrojený boj, který se na mnoha místech v zemi změnil v bezuzdný teror a vyvražďování pokrokové smýšlejících občanů.

Do čela povstalců se dostaly namnoze fašistické horthyovské živly. Mnoho příznaků nezvratně nasvědčuje, že nitky povstání vedou i k západním reakčním kruhům.

Maďarský lid stojí tedy nyní před velkým zápasem, v němž půjde o to, aby uhájil své socialistické vymoženosti a nedopusťl obnovu kapitalismu ve své zemi.

Atomové výbuchy: SSSR proti Eisenhowerovi pro

Ještě o jedné mezinárodní události, která souvisí s otázkami atomové energie, je třeba se zmínit. Jde o poselství předsedy Rady ministrů SSSR N. A. Bulganina prezidentu USA Eisenhowerovi, v němž Sovětský svaz prohlašuje, že je ochoten neprodlele uzavřít dohodu o zastavení zkoušek atomových zbraní. Protože za současného stavu vědy nelze utajit žádný atomový výbuch, ať by byl proveden kdekoli, nestojí v cestě přijetí tohoto návrhu žádné problémy zajištění mezinárodní kontroly nad dodržováním přijatého závazku. Přitom by taková dohoda mohla být dobrou předzvěstí a prvním krokem k vyřešení problému nukleárních zbraní vůbec, t. j. jejich vynětí z výzbroje států a zákazů.

Tím politováníhodnější je, že se prezident Eisenhower opět postavil k Bulganinovu návrhu zády a dokonce podrážděně odpověděl, že prý tento návrh je v předveleblém období zasahování do vnitřních věcí USA(!?)

Tři významné události v čs. sportu

V uplynulých dnech si přivlíkl sportu v Československu, hlavně pak v Praze, rozhodně nemohl nářkat na nedostatek dobře sportovní podívaně. Těžko se rozhodovat, zda vážit cestu na Strahovský stadion, kde bojovala národní mužstva Československých a západoněmeckých atletů, nebo navštívit Zimní stadion, kde se střetli v odvjetném utkání již tradiční soupeři Československo—Švédsko, nebo navštívit Bratislavu, kde bojovala B mužstva ČSR a Francie v kopané. Všechny tyto tři sportovní události zhlédlo 100.000 diváků.

Nejčastěji se ozýval jejich potlesk na Strahově na utkání atletů. I když Československo prohrálo s NDR rozdílem 8 bodů, padali atleti, s kterými se počítá pro olympijské hry, až na Lánského, výborné výkony. Tak na příklad čas Troušila v běhu na 400 m 46,6 v., jež zařadil na 4. místo evropského a 10. až 11. místo světového žebříčku. Stejně tak čas štafety 4x400 (3:06,9 min.) opravňuje k dobrým vyhládkám v Melbourne. Také němečtí závodníci podali dobré výkony. Koulař Weamann dvakrát za sebou překonal výkonem 17,12 metru německý rekord. Nadšený potlesk si získali i Schade a Konrad, kteří s naprostou převahou a jistotou vyhráli při Zátopkové neúčasti 10 km. Avšak nejradostnějším poznatkem celého utkání je skutečnost, že němečtí přátelé po utkání prohlásili, že v takovém ardečném a objektivním prostředí dosud nebojovali. Líbilo se jim také vzorné uspořádání a hladký průběh jednotlivých závodů.

Švédští hokejisté poraženi

Přes 14.000 diváků zaplnilo v neděli večer do posledního místečka krytého haly Zimního stadionu, kde sledovali zápas dvou předních hokejových repre-

Francie—Československo 1:1

Většina sázejících tipovala vítězství Československa. Také samotní francouzští fotbalisté i jejich vedoucí před zápasem prohlásili, že očekávají spíše porážku než vítězství. Jestliže utkání skončilo nerozhodně 1:1, pak je tím větší úspěch Francouzů, kteří překvapili taktickou a účelnou hrou svého útoku. V Československém mužstvu nedovedl útok využít četných brankových příležitostí. Ukazuje se, že otázka střelby a pohotovosti útočníků je i v Československém fotbalu hlavním problémem. Proto k zápasu proti Turecku bude mužstvo doplněno novými hráči.

Fakt je ten, že americké veřejné mínění se stále větší intenzitou vyslovuje pro zákaz pokusů s nukleárními zbraněmi a že demokratický kandidát na úřad prezidenta Adlai Stevenson slibil prosadit tento zákaz, jestliže bude zvolen. Není tedy v soudu s přáním všeho mírumilovného lidstva, ale vinou samotného prezidenta Eisenhowera, že se se svým stanoviskem do takové míry rozehází s názory milionů amerických občanů, jejichž hlasy chce ve volbách získat.

Mezinárodní atomová agentura — přínos míru

Významným přínosem věci míru a mezinárodní spolupráce se stalo úspěšné zakončení newyorské konference o stanovách Mezinárodní agentury pro atomovou energii. Stanovy byly jednomyslně schváleny a nyní budou postupně ratifikovány 81 státy, které se konference zúčastnily. Hlavním úkolem agentury, jež bude ustavena, bude distribuce štepných materiálů jednotlivým zemím a pomoci při rozvoji mírového využívání atomové energie. Československo mělo na vypracování stanov významný podíl a stalo se také členem komise, jež má ustavení agentury připravit.

Úspěšné zakončení jednání o Mezinárodní agentuře je důkazem, že při dobré vůli je možno za jednacím stolem sblížit hlediska jednotlivých stran a učinit krok vpřed v rozvoji mezinárodní spolupráce, která je jednou ze záruk míru.

Normalisace sovětsko-japonských vztahů

A nakonec alespoň stručně o úspěšném zakončení sovětsko-japonského jednání v Moskvě, které bylo dovořeno podepsáním společného prohlášení a protokolu o rozvoji obchodu. Po 11 letech od konce války, po jednání, dlouhou dobu neúspěšném, jež začalo před 16 měsíci, skončila konečně ne-normální situace, že SSSR a Japonsko byly stále formálně ve válečném stavu a neměly ani diplomatické styky.

Nepřítel mezinárodní spolupráce nasadil ještě před cestou japonského ministerského předsedy Hatojamy do Moskvy všechny páky, aby zmařil příznivý vývoj sovětsko-japonských vztahů, který jim jakožto konsolidující prvek situace na Dálném Východě nebyl po chuti. Ale jejich snahy nebyly nic platné. Myšlenka pokojného soužití a mírové spolupráce je příliš silná, než aby ji bylo možno natrvalo zatrasit cestu.

R. BROŽ

Dny francouzského filmu v Československu

Ve středu 24. října byly v Československu zahájeny Dny francouzského filmu, na které v listopadu naváží Dny československého filmu ve Francii.

Z Francie přijela při této příležitosti francouzská filmová delegace, vedená generálním ředitelem Ústřední francouzské kinematografie J. Flaudem.

Tak se s poslední jiskřičkou naděje znovu a znovu ptají rodiče a příbuzní těch, kdo po svém odchodu z republiky zmizeli za hranicemi jako kapka v moři. Léta plynou, očekávané zprávy nepřicházejí... A tak redakce «Hlasu domova» dochází k nové a nové žádosti s prosbou o pátrání po nezvěstných. Prosimе naše čtenáře, aby nám při tomto pátrání tak, jako dosud, byli i nadále nápomocni.

Seďm let je dlouhá, nekonečná doba pro srdce otce, který marně touží po svém synovi. Už od roku 1949 nemá Alois Čejnar z Prahy-Karlína se sebou žádnou zprávu o svém synovi Josefu Čejnarovi, narozeném v roce 1930, který opustil republiku spolu s něklika kamarády v roce 1948. Ozval se otec o rok později z Itálie, avšak to byla poslední zpráva, která od něho došla. Otec se domnívá, že jeho syn pravděpodobně odešel do Austrálie. Již v 17. čísle našeho časopisu jsme po Josefu Čejnarovi pátrali. Nyní na přání jeho otce výzvu opakujeme a současně otiskujeme fotografii Josefa Čejnara. Podle posledních zpráv, které jsme získali od navrátilců, žije prý jakýsi Čejnar na Novém Zélandu.

Na přání Marie Tiché z Liberce voláme znovu jejího syna Milana Ulmana, narozeného 9. 2. 1931. První výzvu jsme uveřejnili v 13. čísle «Hlasu domova», Milan Ulman odešel z republiky v roce 1951 jako sedmáctiletý a ozval se až za rok z Austrálie. Naposled psal v lednu 1955. Matka mu psala o amnestii a prosila jej, aby se vrátil, avšak nedostala žádnou odpověď. Jsem z toho zoufalá — píše nám ve svém posledním dopise — tak ráda bych mu pomohla, aby se vrátil domů. Proto se obracím s veškerou důvěrou k vám. Jestli žije, vyřídte mu, že toužím po tom, aby se vrátil. V případě, že Milan Ulman je dosud v Austrálii, nechtě se obrátit na československý zastupitelský úřad v Sydney nebo v Melbourne, kde mu budou poskytnuty bližší informace a pomoci při návratu. První adresa je: Consulate General of the Czechoslovak Republic, 23 Cambala Road, B. Levee Hill, Sydney, druhá je: Consulate General of the Czechoslovak Republic, 31, St. John's Road, Melbourne S. C. 2. Jinak mu poskytnete radu a pomoc československý zastupitelský úřad v té zemi, kde právě žije.

«Mám syna za hranicemi již seďm let» — píše nám Marie Chalupová z Opavy — avšak nic bližšího o něm nevím. Byla bych ráda, kdyby se vrátil

domů. I za zprávu, zda žije, bych vám byla vděčná. Syn pisatelky tohoto dopisu se jmenuje Stanislav Chalupa, narodil se 11. května 1926 v Opavě-Kateřinkách. Podle některých údajů, které matka nepokládá za pravděpodobné, je-li syn se má zdržovat v Austrálii.

PĚT ČIVŮ «Svobodné Evropy»

HLAS «SVOBODNÉ EVROPY»

Rybář — který svoje «kdybyha» hlučně hlásá etherem, a je zlíh, že nejsme rybář a že ne a neberem!

ČICH «SVOBODNÉ EVROPY»

Do našich očí strkají nosy. Čuji prý hospodářské krahy. Za rok prý budem holí a bosí pod pítlem ležet na mářách. Kdo že to cítí? Imu, kdosi, kdo z vlastních konek cítí strach.

HMAT «SVOBODNÉ EVROPY»

Chlábí se, že mají dlouhé prsty, které sahají až ku Praze. Chmáťáci je v jejich povaze: kradli, kradou, opět chtějí kradt. Proto — rozuměj — fikaři naše olasta!

ZRAK «SVOBODNÉ EVROPY»

Vidi, jak se u nás bídně žije, jen ten život u nás mizernej je. ... Pod Václavem stařec hladý plakal... Jak je vidět — kromě hysterie suzuje je také ledný zákal!

CHUŤ «SVOBODNÉ EVROPY»

Čivem exemplárním, jaký lze jen mít, rozhodně je jejich apetit. Jejich hlad, jak ten je veliký, nenazývá ani české knedlíky! Zařím žerou to, co v Mnichově lze najít: Každé zvířetvo vděčně chltne z hladu. Můžeme jim dát však dobrou radu: Nechte si ty zvoje chutě — a jít!

CHVALOPĚVY A SKUTEČNOST

Pražský deník «Práce» uveřejnil v polovině října pod tímto útlumem dopis od navrátilce dr. inž. Dionysia Volkovského, který odpovídal na připsy, které k nám docházejí v rámci tzv. «poštovního projektu». V úvodu předložil redakci «Práce» ze dr. inž. Volkovského lid v USA pět let a nedělní nadšený písařův z poštovního projektu. «Svědčí o tom to» praví list «Práce», «že letos v létě, třebaže mu chyběly už jen čtyři měsíce k tomu, aby získal americké státní občanství, se vrátil zpět do Československa».

Článek pokračuje: Dr. ing. Volkovský vystudoval v západním Německu a v roce 1951 obhájil disertační práci z ekonomie na univerzitě v Mnichově a získal doktorský titul. Když se mu naskytla možnost odjet do USA, domníval se, že tam bude mít se svým vzděláním všude otevřené dveře.

«Vzpomínám na chvíle» — píše — které jsem prožíval při příjezdu k nočnímu New Yorku. Osvětlení velkoměsta na mne udělalo mohutný dojem. Nadšení však netrvalo dlouho. Jakmile jsem se začal zajímat o práci, byl jsem zklamán. Chodil jsem z úřadu do úřadu a všude jsem dostával stejnou odpověď: — Práci nemáme.

S velikými těžkostmi jsem po několika týdnech během dostal práci zamestače v továrně ve Standfordu. Práce to byla těžká, nečistá a málo placená. Po půl roce bylo oddělení, kde jsem byl zaměstnán, likvidováno a já byl opět bez práce.

Pak se dr. ing. Volkovský uchytil v Rochesteru v továrně Otto Berns Company. Při práci, kde nebylo bezpečnostních opatření, utrpěl těžké popáleniny.

Léčení si musel hradit sám. Všechny žádosti o slušné místo byly odmítnuty s poznámkou: «Jste pro nás moc starý.» Dipl. m. který znal k uznání na newyorskou univerzitu, mu byl vrácen napůl zničený. A dr. Volkovský píše:

«Pan Bouček (O jeho dopisu do ČSR jsme také v Hlasu domova psali — pozn. red.) říká, že všichni lidé v Americe dostanou zaměstnání podle své kvalifikace. Může mi vysvětlit, proč vysokoškolský profesor v USA, když nemohou sehnat uplatnění ve svém oboru, dělají nádeníky na stavbách, zamestače v továrnách a umývají nádobí v restauracích? Kdybych byl pouze já postčen takovým osudem, nedovolil bych si vůbec o té věci mluvit. Avšak znám mnoho příkladů ze života krajanů i emigrantů, vysokoškolských vzdělaných lidí, jež postihl v Americe stejný osud jako mne.»

Jsou ovšem mezi nimi i takoví, kteří se mají dobře, třebaže se zdaleka nežijí poctivou prací. Jsou to ti, kteří zaprodali svou vlast a pracují proti vlastnímu národu. Také dr. Volkovský měl na vybranou. Staneš se zrádcem? Odměnou za zradu je spokojený život. Nechceš? Pak následky přičti sám sobě.

«Nechtěl jsem se zapojit do řad těch lidí» — píše dr. ing. Volkovský — «a tak se pro mne stala Amerika peklem. Nemohl jsem dostat práci, trpěl jsem štvanicemi, byl sledován každý můj krok, snažil se mne obvinít z protistátní činnosti. Tim se zabývaly zejména emigrantské organizace, které pracovaly za americké peníze proti vlastnímu národu. Kdybych se byl k nim

připojil, nepochybně o tom, že bych byl brzy asoc. zaměstnán a možná i vysoký plat.»

Zaměstnán byl dr. ing. Volkovskýmu vskutku nabízeno. Měl pracovat na úseku politické propagandy činnosti proti zenu lidové demokracie. Jeho mne z něho udělalo rázem osobu nanejvýš podezřelou.

«Poměry došly tak daleko — pokračuje dr. ing. Volkovský — že americká policie FBI dala sledovat každý můj krok a čin sejmí agenty.» A uzavírá: «Citím se v ČSR jako znepřezrozený. Zároveň se však dovedu vztít do situace těch kteří opustili svou vlast a nyní žijí v Americe. Vím, že jejich život není lepší, než můj, a z toho důvodu chci říci všem emigrantům v USA jednu prostou pravdu: Nevěřte americké propagandě to, co říká o životě zde. Po návratu do Československa budete slušně a svobodně žít.»

Volkovský řekl, roztrušňován po vlnách «Svobodné Evropy» i v dopisech «poštovního projektu» nikoho nemohou oklamat. Skutečnost je jiná a hovoří zcela jinou řečí...

POSTEČNINĚ SI V ČS. ROZHLASE

Výhodnamerický standardní čas	Vlna (m)	Kc/s
06,00—06,30	31,41	9 550
06,30—06,30	25,50	11 975
06,00—06,30	25,50	11 725
06,30—09,30	31,41	9 550
09,30—09,30	25,50	11 975
10,30—11,00	31,41	9 550
10,30—11,00	25,50	11 975

Záběr z hokejového utkání ČSR—Švédsko